

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

11 Ιανουαρίου 2011

**Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Δεκέμβριος 2011**

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο συγκυρίας: **6 Φεβρουαρίου 2012**

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011

α) Ε.Ε – Ευρωζώνη: Εξασθένηση του κλίματος σε ΕΕ και Ευρωζώνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος υποχωρεί τον Δεκέμβριο και διαμορφώνεται κατά 0,8 και 0,5 μονάδες χαμηλότερα στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** και την **Ευρωζώνη** αντίστοιχα, φθάνοντας στις 92,0 και 93,3 μονάδες. Ο σχετικός δείκτης απέχει πλέον από το μακροχρόνιο μέσο όρο του και στις δύο ζώνες. Στους επιμέρους τομείς, οι προσδοκίες επιδεινώνονται στις Υπηρεσίες και στις Κατασκευές, στη Βιομηχανία παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες και μόνο στο Λιανικό Εμπόριο σημειώνουν μικρή άνοδο. Σε ότι αφορά την Καταναλωτική Εμπιστοσύνη, αυτή σημειώνει περαιτέρω μείωση.

Συγκεκριμένα, στη **Βιομηχανία**, ο σχετικός δείκτης παραμένει στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα, τόσο στην ΕΕ, όσο και στην Ευρωζώνη, κινούμενος πλέον κάτω από το μακροχρόνιο μέσο όρο του σε αμφότερες. Ο δείκτης στις **Υπηρεσίες** επιδεινώνεται σε ΕΕ και Ευρωζώνη, κατά 1,2 και 0,5 μονάδες αντίστοιχα, ενώ στο **Λιανικό Εμπόριο**, το κλίμα εξασθενεί στην Ευρωζώνη (-0,6), αλλά βελτιώνεται στην ΕΕ (+2,7). Στις **Κατασκευές**, ο σχετικός δείκτης παραμένει στα ίδια σχεδόν επίπεδα στην Ευρωζώνη (-0,2), αλλά επιδεινώνεται στην ΕΕ (-1,5). Τέλος, η **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη** περιορίζεται εκ νέου, κατά 1,2 και 0,7 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα, με μικτές τάσεις ανά χώρα. Η υποχώρηση αντανακλά ως επί το πλείστον την αγωνία των ευρωπαϊών πολιτών για τη μελλοντική *οικονομική τους κατάσταση* και την *αποταμίευσή τους*, ενώ δεν λείπει και ο φόβος για την *εξέλιξη της ανεργίας* τους επόμενους μήνες. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται στις -7,7 και -7,1 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* αλλάζουν όμως τάση και καταγράφουν θετικό πρόσημο και στις δύο ζώνες, ενώ αντίθετα οι αρνητικοί δείκτες στις *εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών* επιδεινώνονται εκ νέου, τόσο στην ΕΕ όσο και την Ευρωζώνη. Τέλος, οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* αυξάνονται οριακά και στις δύο ζώνες.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις -6,0 και -2,1 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* διευρύνονται κατά μία μονάδα σε ΕΕ και Ευρωζώνη, ενώ μικρή αρνητική μεταβολή καταγράφουν και οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση* σε αμφότερες, κυρίως στην ΕΕ. Τέλος, οι *προβλέψεις των επιχειρήσεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης* καταγράφουν οριακή αρνητική μεταβολή στην ΕΕ, αλλά μεταβάλλονται θετικά στην Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις -11,0 στην ΕΕ και στις -11,7 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα* κερδίζουν σημαντικό έδαφος στην ΕΕ και παραμένουν αμετάβλητες στην Ευρωζώνη, ενώ οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* αυξάνονται οριακά στην ΕΕ και

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Δεκέμβριος 2011

παραμένουν σχεδόν στα ίδια επίπεδα στην Ευρωζώνη. Τέλος, ο αρνητικός δείκτης των προβλέψεων για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες αμβλύνεται κατά 3 περίπου μονάδες στην ΕΕ, αντιθέτως, διευρύνεται ελαφρά στην Ευρωζώνη.

Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2010=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010				
ΕΕ-27	66,9 Μαρ-09	113,8 Ιουν-07	99,3	108,29	111,15	93,45	79,64	101,63				
Ευρωζώνη	69,6 Μαρ-09	113,0 Ιαν-01	98,5	107,11	109,39	93,70	80,68	100,84				
Ελλάδα	67,2 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	96,7	104,15	108,05	95,63	76,26	75,08				
2010												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	96,3	97,9	99,8	101,1	100,0	100,2	102,1	103,2	103,6	104,1	105,3	106,4
Ευρωζώνη	95,4	95,8	98,0	100,1	98,3	99,1	101,2	102,2	103,5	104,4	105,7	107,0
Ελλάδα	81,7	78,5	76,3	75,8	70,2	71,8	73,9	75,1	74,3	74,9	74,8	73,7
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	105,9	107,3	107,4	105,1	105,4	104,6	102,3	97,4	93,9	93,8	92,8	92,0
Ευρωζώνη	106,8	108,0	107,3	106,1	105,5	105,4	103,0	98,4	95,0	94,8	93,8	93,3
Ελλάδα	76,1	79,4	78,4	74,2	74,0	70,0	70,9	73,7	70,6	67,5	68,6	70,4

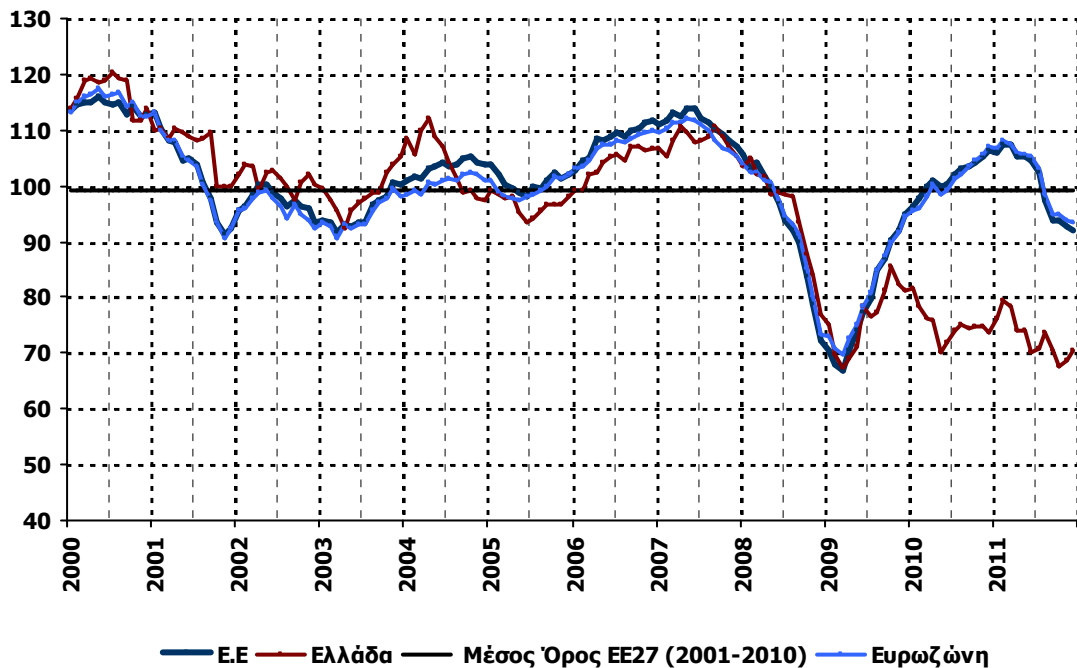
Σημείωση: Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (1990-2010=100) υπολογίζεται με βάση τους επιμέρους Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς και το Δείκτη Εμπιστοσύνης στους Καταναλωτές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Στις **Κατασκευές**, οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -28,9 και -25,2 μονάδες. Από τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, οι *προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών* χάνουν από μία μονάδα και στις δύο ζώνες, ενώ ως προς τις *προβλέψεις για την απασχόληση το επόμενο 12μηνο*, αυτές επιδεινώνονται σημαντικά στην ΕΕ και παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες στην Ευρωζώνη.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** κινείται στις -21,9 και -21,1 μονάδες αντίστοιχα στην ΕΕ και στην Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους* εντείνονται ήπια και στις δύο ζώνες, ενώ οι αντίστοιχες για *την οικονομική κατάσταση της χώρας* παραμένουν αμετάβλητες στην ΕΕ και κερδίζουν μία μονάδα στην Ευρωζώνη. Εντονότερη τον Δεκέμβριο είναι και στις δύο ζώνες η επιδείνωση στην *πρόθεση για αποταμίευση*, ενώ τέλος, ο δείκτης *προβλέψεων για την εξέλιξη της ανεργίας* επιδεινώνεται οριακά και στις δύο ζώνες.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος), μετά από την πρόσκαιρη ανάκαμψη του Νοεμβρίου, τον Δεκέμβριο επανέρχεται σε πτωτική τροχιά, φθάνοντας στις -7,2 (από -4,7) και -15,8 (από -10,9) μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Από

τα επιμέρους στοιχεία, επιδεινώνονται οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων*, ιδιαίτερα στην Ευρωζώνη, ενώ σφοδρό πλήγμα δέχονται και στις δύο ζώνες οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης*. Οι εξελίξεις αυτές αντισταθμίζονται εν μέρει μόνο από την οριακή βελτίωση στο δείκτη των *προβλέψεων της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο* και στις δύο ζώνες.

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος E.E-27 και Ελλάδα
(1990-2010=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Από τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές χώρες, ο δείκτης κλίματος υποχωρεί περισσότερο στην Πολωνία (-5,0), με την Ιταλία να ακολουθεί σε μικρή απόσταση (-4,6). Μικρότερη ήταν η επιδείνωση στην Ισπανία (-1,3) και το Ην. Βασίλειο (-0,5). Αντιθέτως, βελτιώθηκε το κλίμα στην Ολλανδία (+0,8) και στην Γερμανία (+1,0), παραμένοντας αμετάβλητο στην Γαλλία (+0,1). Η Γερμανία παραμένει σταθερά η μόνη μεγάλη χώρα στην οποία ο σχετικός δείκτης παραμένει πάνω από τον αντίστοιχο μακροχρόνιο μέσο όρο του.

β) Ελλάδα: Μικρή ανάκαμψη στο οικονομικό κλίμα

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα κινείται τον Δεκέμβριο ανοδικά σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα και διαμορφώνεται στις 70,4 μονάδες (από 68,6 μονάδες). Η βελτίωση εκπορεύεται από οριακές βελτιώσεις στις επιχειρηματικές προσδοκίες στις Κατασκευές και στην καταναλωτική εμπιστοσύνη. Αντίθετα, στη Βιομηχανία και στο Λιανικό Εμπόριο καταγράφεται επιδείνωση των προσδοκιών, ενώ στις Υπηρεσίες η αρνητική μεταβολή είναι οριακή. Όπως είχε προβλεφθεί στο προηγούμενο δελτίο, **η σταθεροποίηση της πολιτικής κατάστασης με το σχηματισμό νέας κυβέρνησης συνεργασίας οδήγησε πράγματι σε οριακή έστω βελτίωση του κλίματος, παρόλο που οι αβεβαιότητες παραμένουν. Η προσαρμογή στο νέο οικονομικό περιβάλλον που διαμορφώνεται εν όψει και της οριστικοποίησης των παραμέτρων της νέας δανειακής σύμβασης συνεχίζεται για την ελληνική κοινωνία. Οι πολιτικές της «επόμενης δόσης» εξακολουθούν να κυριαρχούν στο δημόσιο διάλογο, σε βάρος μιας πιο συνεκτικής μεσοπρόθεσμης στρατηγικής που θα μπορούσε να εξηγήσει με σαφήνεια τα προβλήματα, να αναδείξει την απουσία εύκολων λύσεων και να επισημάνει τις επιλογές που πρέπει να γίνουν, αγνοώντας βραχυπρόθεσμες ωδίνες, αλλά με στόχο τα μεσοπρόθεσμα οφέλη.** Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, εντείνονται οι αρνητικές *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* και οι *εκτιμήσεις για παραγγελίες προς προμηθευτές*, με τις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* αντίθετα να καταγράφουν μικρή αποκλιμάκωση.
- στις **Υπηρεσίες**, πτωτικά κινούνται οι *εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο εργασιών* και την *τρέχουσα πορεία της ζήτησης*, εξελίξεις οι οποίες αντισταθμίζονται από την άμβλυνση των αρνητικών *προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης*.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι πολύ αρνητικές *εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις* και ιδιαίτερα οι *προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο* διευρύνονται, ενώ τα *αποθέματα* αποκλιμακώνονται ήπια.
- στις **Κατασκευές**, οι πολύ χαμηλές *εκτιμήσεις για το επίπεδο προγράμματος εργασιών* των επιχειρήσεων καταγράφουν άνοδο, ενώ οριακή βελτίωση σημειώνεται και στις εξαιρετικά *δυσμενείς προβλέψεις για την απασχόληση* του κλάδου.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι *προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού* παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες, ενώ οι αντίστοιχες για την *οικονομική κατάσταση της χώρας* επιδεινώνονται οριακά. Τις εξελίξεις αυτές αντισταθμίζει η βελτίωση στην *πρόθεση για αποταμίευση*, μετά το ιστορικά χαμηλό ρεκόρ του Νοεμβρίου, ενώ οι *προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας* καταγράφουν οριακή επιδείνωση, σημειώνοντας όμως νέο ιστορικά υψηλό ρεκόρ.

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Συνέχιση της πτώσης στις επιχειρηματικές προσδοκίες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** τον Δεκέμβριο υποχωρεί για τέταρτο κατά σειρά μήνα και διαμορφώνεται στις 70,9 μονάδες (από 72,6 μονάδες), στο χαμηλότερο επίπεδο από τον Απρίλιο του 2009. **Η αλλαγή τάσης στις προσδοκίες του τομέα μετά το καλοκαίρι τροφοδοτήθηκε κατά κύριο λόγο από την αρνητική εξέλιξη στην προβλεπόμενη παραγωγή των επιχειρήσεων, με τις εξαγωγικές προοπτικές να μην μπορούν πλέον να αντισταθμίσουν την πτωτική τροχιά της εγχώριας ζήτησης.** Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας των επιχειρήσεων του δείκτη, οι μεταβολές στις *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής* και τις *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης* βαίνουν πιο έντονα αρνητικές, ενώ ως προς το *επίπεδο των αποθεμάτων*, καταγράφεται οριακή αποκλιμάκωση των σχετικών εκτιμήσεων. Αναλυτικότερα:

α) Ως προς το **επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης**, ο δείκτης διαμορφώνεται κατά 3 μονάδες χαμηλότερα τον Δεκέμβριο σε σχέση με τον Νοέμβριο, στις -51 μονάδες. Από τις επιχειρήσεις του τομέα, πάνω από τις μισές δηλώνουν εκ νέου μειωμένες για την εποχή παραγγελίες και μόλις το 3% των επιχειρήσεων αναφέρει το αντίθετο.

β) Περαιτέρω πτώση καταγράφεται όμως και στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -20 μονάδες (από -17). Το 35% των επιχειρήσεων προβλέπει εκ νέου μειωμένη παραγωγή το επόμενο τρίμηνο, με μόλις 14% να προσδοκά το αντίθετο.

γ) Ως προς τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο αποκλιμακώνεται ελαφρά για τέταρτο κατά σειρά μήνα και διαμορφώνεται στις +12 μονάδες (από +14). Σχεδόν το 1/5 των επιχειρήσεων του τομέα αναφέρει και πάλι διογκωμένα αποθέματα, ενώ μία στις δέκα επιχειρήσεις δηλώνει το αντίθετο.

δ) Οι **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** παραμένουν αρνητικές, στα ίδια επίπεδα με τον προηγούμενο μήνα, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται εκ νέου στις -25 μονάδες. Μία στις δέκα επιχειρήσεις κρίνει ως υψηλά για την εποχή τα επίπεδα των παραγγελιών του έναντι του 36% που τα θεωρεί χαμηλά.

ε) Από την άλλη πλευρά, οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές το τελευταίο τρίμηνο** επανέρχονται σε θετική τροχιά, με το σχετικό ισοζύγιο να κερδίζει 5 μονάδες, παραμένοντας όμως αρνητικό (-3 μονάδες). Το 26% (από 31%) των επιχειρήσεων αναφέρει μειωμένες εξαγωγές σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ το 23% δηλώνει και πάλι το αντίθετο. Ανοδική είναι και η πορεία στις **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, με

το σχετικό ισοζύγιο να κερδίζει 6 μονάδες και να διαμορφώνεται σε ελαφρώς θετικά επίπεδα, στη +1 μονάδα, μετά από ένα δίμηνο αρνητικών επιδόσεων.

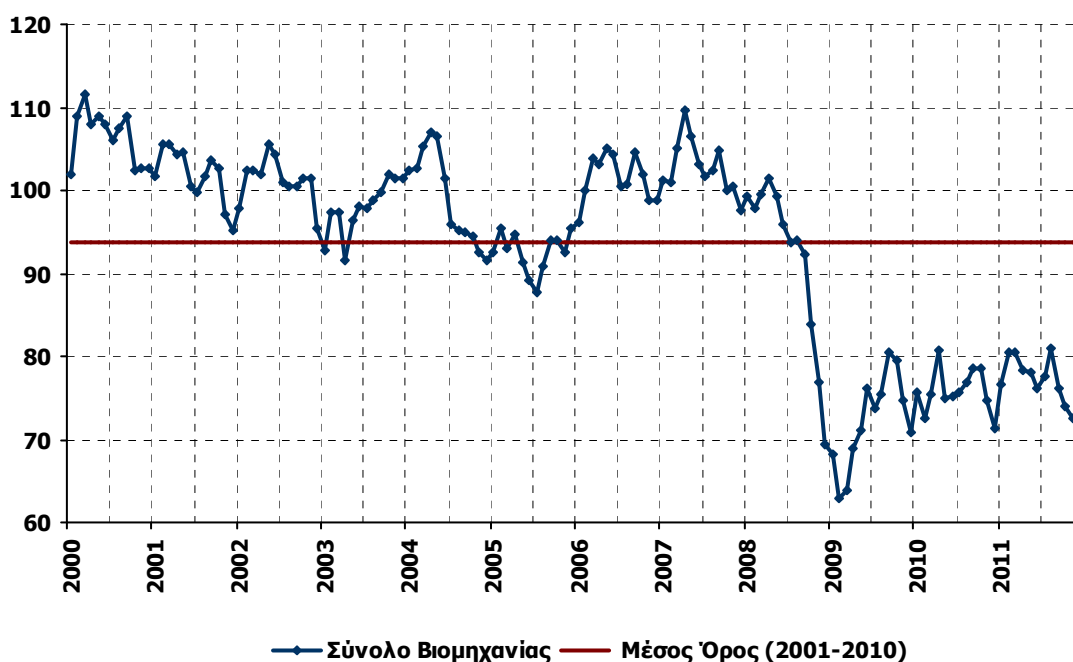
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Βιομηχανία (1996-2006=100)		Μέσος όρος									
		Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010		
		62,8 <i>Φεβ-09</i>	109,5 <i>Απρ-07</i>	93,7	101,5	102,8	91,9	72,1	75,8		
2010											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
75,8	72,6	75,3	80,6	74,9	75,3	75,8	76,9	78,4	78,5	74,6	71,3
2011											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
76,6	80,6	80,5	78,3	78,1	76,2	77,5	81,0	76,2	74,0	72,6	70,9

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

Πηγή: ΙΟΒΕ

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: ΙΟΒΕ

στ) Ισχυρή πτώση δέχονται οι **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες**, με το σχετικό δείκτη να κατρακυλά στις -24 μονάδες, στη χειρότερη επίδοση του έτους. Ανάλογη είναι και η πορεία στις εκτιμήσεις για τις **τρέχουσες πωλήσεις των επιχειρήσεων**, με το 41% των επιχειρήσεων (από 38%) να εκτιμά πτώση τους σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, έναντι 18% (από 22%) που αναμένει άνοδο.

ζ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** περιορίζονται στους 4 (από 4,4 μήνες), στη χαμηλότερη επίδοση του τελευταίου εξαμήνου, ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** βαίνει οριακά χαμηλότερο σε σχέση με την επίδοση του προηγούμενου μήνα, στο 66,4%.

η) Ανοδικά κινούνται οι έντονα αρνητικές **προβλέψεις για την απασχόληση**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -22 μονάδες (από -30) και το 22% των επιχειρήσεων του τομέα να προβλέπει νέα μείωση της απασχόλησης το επόμενο τρίμηνο, με μόλις το 1% να αναμένει άνοδο.

θ) Οι προβλέψεις πτώσης **στις τιμές των προϊόντων** εξομαλύνονται τον Δεκέμβριο στις -6 μονάδες (από -14), με το 15% των επιχειρήσεων του τομέα (από 20%) να προβαίνει σε εκτιμήσεις μείωσης των τιμών και το 9% (από 6%) να αναμένει άνοδο τιμών το επόμενο διάστημα.

ι) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με την **ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων** στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται, οι εκτιμήσεις επιδεινώνονται ελαφρά σε σχέση με τη μέτρηση Σεπτεμβρίου ως προς την αγορά της ΕΕ και την εγχώρια αγορά και αντίθετα, βελτιώνονται ήπια ως προς τις αγορές στον υπόλοιπο κόσμο.

Από τους επιμέρους κλάδους, στα Καταναλωτικά και τα Κεφαλαιουχικά αγαθά σημειώνεται υποχώρηση των επιχειρηματικών προσδοκιών, ενώ στα Ενδιάμεσα αγαθά, ο σχετικός δείκτης κερδίζει έδαφος τον Δεκέμβριο. Αναλυτικότερα:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Καταναλωτικά Αγαθά** κινείται πτωτικά τον Δεκέμβριο και διαμορφώνεται στις 72,2 μονάδες (από 76,7 μονάδες), στη χαμηλότερη ιστορικά επίδοσή του. Σημαντική είναι η υποχώρηση που καταγράφεται στις προβλέψεις για την παραγωγή στους επόμενους μήνες, με το σχετικό δείκτη να «πέφτει» στις -23 μονάδες (από -14), ενώ στα αποθέματα, οι σχετικές εκτιμήσεις δεν μεταβάλλονται (στις +15 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Το έντονα αρνητικό ισοζύγιο παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης κινείται πτωτικά για τρίτο κατά σειρά μήνα, στις -39 μονάδες (από -33), ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι τρέχουσες εκτιμήσεις, όσο και οι προβλέψεις για τις προβλεπόμενες εξαγωγές του επόμενου τριμήνου, καταγράφουν ελαφρά άνοδο και ενδεχομένως είναι αυτές που δίνουν ώθηση προς τα πάνω στις προβλέψεις για την απασχόληση (στις -14 από -25 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Σε σχέση με τις τιμές, οι προβλέψεις μείωσης υπερισχύουν ασθενώς των προβλέψεων ανόδου, ενώ τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων καταγράφεται βελτίωση έναντι του Σεπτεμβρίου στις εκτιμήσεις σε σχέση με την εγχώρια αγορά και επιδείνωση ως προς την ευρωπαϊκή αγορά και τον υπόλοιπο κόσμο.

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά** κινείται ελαφρώς πτωτικά τον Δεκέμβριο και διαμορφώνεται στις 64,7 μονάδες (από 66,2), στα ίδια επίπεδα με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Οι ήδη χαμηλές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες επιδεινώνονται περαιτέρω, (στις -32 από -23 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ η αποκλιμάκωση στα αποθέματα συνεχίζεται και αυτόν το μήνα, με το σχετικό δείκτη να περιορίζεται στις +3 μονάδες. Ο εξαιρετικά χαμηλός δείκτης των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση βαίνει μειούμενος, στις -69 μονάδες (από -64). Από τους υπόλοιπους δείκτες, ανοδικά κινούνται όλα τα ισοζύγια που συνδέονται με την εξαγωγική δραστηριότητα του κλάδου: οι προβλέψεις για τις εξαγωγές ενισχύονται, περνώντας πλέον σε θετικά επίπεδα, ενώ και ο αρνητικός δείκτης των παραγγελιών εξωτερικού περιορίζεται κατά το

ήμισυ, στις -15 μονάδες. Ως προς την απασχόληση της επόμενης περιόδου, το σχετικό ισοζύγιο κερδίζει έδαφος, αλλά παραμένει έντονα αρνητικό, στις -27 μονάδες (από -32), ενώ στις τιμές, οι κυρίαρχες προβλέψεις μείωσης των τιμών είναι λιγότερες σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων, καταγράφεται βελτίωση στις σχετικές εκτιμήσεις προς πάσα κατεύθυνση.

Μικρή άνοδο σημειώνουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ενδιάμεσα Αγαθά**, μετά από τρεις μήνες υποχώρησης, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 70 μονάδες (από 68,5 μονάδες), στην ίδια επίδοση με την αντίστοιχη περσινή. Από τα στοιχεία που συναποτελούν το δείκτη, είναι η ελαφρά άνοδος των προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής που δίνουν μικρή ώθηση στις συνολικές προσδοκίες (στις -16 από -20 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση, αλλά και ο έντονα αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για το επίπεδο των αποθεμάτων δεν μεταβάλλονται, ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εξαγωγικοί δείκτες βελτιώνονται μεν, με τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες εξωτερικού όμως να παραμένουν έντονα αρνητικές. Λιγότερο δυσμενείς σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα είναι και οι προβλέψεις για την απασχόληση του τομέα, με το 34% των επιχειρήσεων (από 43%) να αναμένει μείωση των θέσεων εργασίας. Ως προς τις τιμές, το αποπληθωριστικό επίπεδο του σχετικού δείκτη περιορίζεται στις -8 μονάδες (από -20). Τέλος, σε σχέση με τη μέτρηση Σεπτεμβρίου, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την ανταγωνιστική τους θέση έχουν επιδεινωθεί στην εγχώρια και την ευρωπαϊκή αγορά και βελτιώνονται ελαφρώς σε σχέση με τις λοιπές αγορές.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: *Μικρή βελτίωση προσδοκιών*

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές, μετά από ένα δίμηνο πτωτικής πορείας, τον Δεκέμβριο ανακάμπτει ελαφρά και διαμορφώνεται στις 40,7 μονάδες (από 37,1 μονάδες), υψηλότερα έναντι της αντίστοιχης περσινής τιμής του (32,2 μονάδες). **Οι προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών παραμένουν σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα, παρά τη μικρή άνοδο, ενώ σε κλαδικό επίπεδο, η άνοδος του δείκτη εκπορεύεται από τις Κατασκευές Δημοσίων Έργων, καθώς ενδεχομένως να προεξοφλείται κινητικότητα στα έργα του ΕΣΠΑ 2007-2013.** Αναλυτικότερα, ενδιά στις 10 επιχειρήσεις προβλέπουν εκ νέου πτώση *στο πρόγραμμα εργασιών τους* το προσεχές τρίμηνο και μόλις 5% αναμένει άνοδο. Αποτέλεσμα αυτού είναι να συνεχίζει να επιδεινώνεται η απασχόληση: το 47% (από 42%) των επιχειρήσεων προβλέπει μείωση θέσεων εργασίας το επόμενο διάστημα, αν και υπάρχει και ένα 10% που αναμένει άνοδο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την *τρέχουσα πορεία των εργασιών* των επιχειρήσεων κινείται στις -28 μονάδες (από -34), με τις μισές επιχειρήσεις του τομέα να κρίνουν ως μειωμένη τη δραστηριότητά τους, αλλά και ένα 22% να την αξιολογεί θετικά. Οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας, μετά τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα του περασμένου μήνα (7,3 μήνες), τον Δεκέμβριο ανέρχονται ελαφρώς στους 8,2, ενώ οι προβλέψεις ανόδου στις τιμές αποκλιμακώνονται, με το σχετικό ισοζύγιο να βρίσκεται στις -38 μονάδες (από -51). Τέλος, μόλις το 6% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του, όταν το 43% επισημαίνει τη χαμηλή ζήτηση και το 40% την ανεπαρκή χρηματοδότηση

ως τα βασικότερα εμπόδια λειτουργίας. Άλλοι παράγοντες που επισημάνθηκαν ως καθοριστικοί είναι η γενική οικονομική κατάσταση της χώρας και η κρίση, η γραφειοκρατία, η υψηλή φορολογία, ο έντονος ανταγωνισμός, οι μεγάλες εκπτώσεις, οι καθυστερήσεις πληρωμών, η αναστολή μεγάλων έργων κ.α.

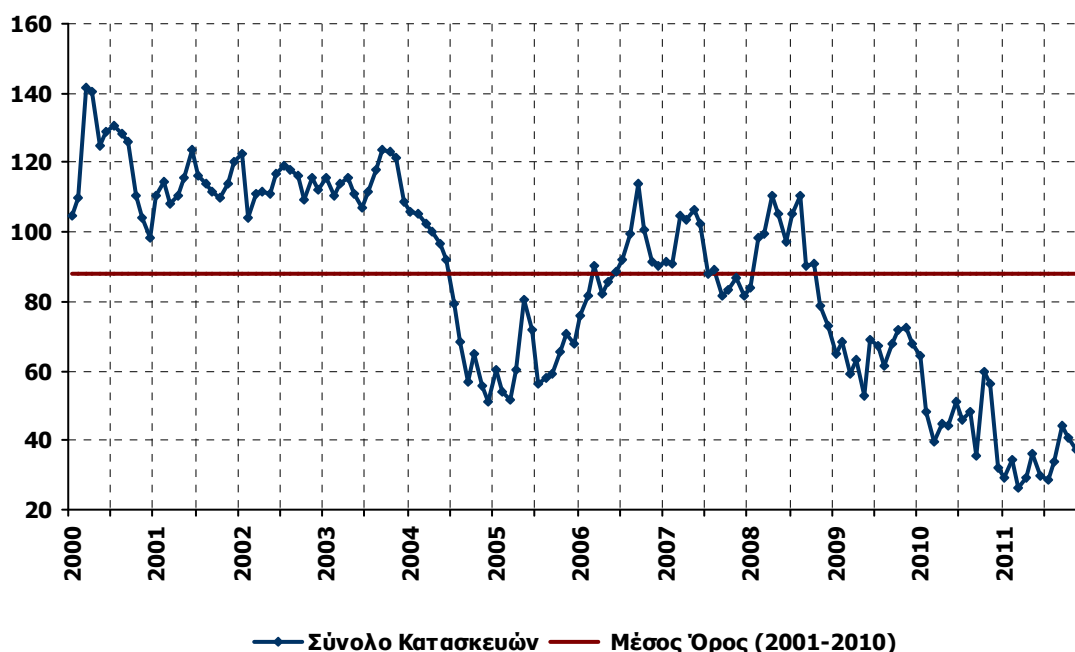
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Κατασκευές (1996-2006=100)	Μέσος όρος		2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010			
	Min	Max									
	26,3 Μαρτ-11	123,8 Σεπ-03	87,9	91,1	92,5	95,3	65,5	47,4			
2010											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
64,1	48,5	39,7	44,6	44,0	51,1	46,1	48,0	35,5	59,7	56,1	32,2
2011											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
29,1	34,6	26,3	29,4	36,4	29,9	28,8	33,7	44,3	40,6	37,1	40,7

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: ΙΟΒΕ

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: ΙΟΒΕ

Στους επιμέρους κλάδους σημειώνονται τα ακόλουθα:

Σε πολύ χαμηλά επίπεδα κινούνται τον Δεκέμβριο οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, με το σχετικό δείκτη να περιορίζεται στις 28,4 μονάδες (από 36,4 μονάδες), στα ίδια σχεδόν επίπεδα με την αντίστοιχη περσινή επίδοση (30,2 μονάδες). Η υποχώρηση εκπορεύεται από τις χαμηλότερες προσδοκίες τόσο στις Κατασκευές Λοιπών Ιδιωτικών Κτιρίων, όσο και στις Κατασκευές Κατοικιών, ενώ όλοι οι επιμέρους δείκτες κινούνται

πτωτικά. Οι προβλέψεις για το επίπεδο προγράμματος εργασιών είναι πλήρως αρνητικές (στις -91 από -89 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ η δυσaréσκεια του κλάδου αντανakλάται έντονα στις δυσoiώνες προβλέψεις για την απασχόληση, όπου οι μισές επιχειρήσεις αναμένουν μείωση (από 37%) και σχεδόν καμία άνοδο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα πορεία των εργασιών υποχωρεί εκ νέου στις -11 μονάδες (από -7), ενώ η εξασφαλισμένη δραστηριότητα των επιχειρήσεων διευρύνεται ελαφρά στους 5,2 μήνες (από 4,6). Στις τιμές, δύο στους τρεις επιμένουν σε μείωση, ενώ τέλος, σχεδόν τρεις στις πέντε επιχειρήσεις αναφέρουν ως κύριο εμπόδιο στη λειτουργία τους τη χαμηλή ζήτηση και το 34% την ανεπαρκή χρηματοδότηση.

Στην υψηλότερη φετινή επίδοσή του σκαρφαλώνει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**, φθάνοντας στις 53,9 μονάδες (από 36,1 μονάδες), ανώτερα έναντι και της αντίστοιχης περσινής. Ουσιαστικά σημειώνεται άμβλυση των πολύ απαισιόδοξων εκτιμήσεων και προβλέψεων καθώς οι προβλέψεις για τις προγραμματισμένες εργασίες των επιχειρήσεων, από σχεδόν καθολικά αρνητικές βελτιώνονται ελαφρώς, αν και παραμένουν εξαιρετικά εξασθενημένες (στις -77 από -92 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Βελτιώνονται και οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την απασχόληση του κλάδου, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -24 μονάδες. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών των επιχειρήσεων σημειώνουν μικρή βελτίωση, αλλά παραμένουν έντονα δυσμενείς, με τρεις στις πέντε επιχειρήσεις να εκτιμούν ως ανεπαρκή τη δραστηριότητά τους το τρέχον τρίμηνο και μόλις το 11% να αξιολογεί θετικά την εξέλιξη των εργασιών του. Στις τιμές, η μεγάλη πτώση των προβλέψεων του περασμένου μήνα διορθώνεται τον Δεκέμβριο και το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις -17 μονάδες. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρει εμπόδια στη λειτουργία του φθάνει στο 9%, με τις μισές επιχειρήσεις να δηλώνουν ότι η επιχειρηματική τους λειτουργία παρεμποδίζεται από τη χαμηλή χρηματοδότηση, το 1/4 από τη χαμηλή ζήτηση και το 16% άλλους παράγοντες.

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Απογοήτευση από την πορεία της ζήτησης σε όλους τους κλάδους, δυσoiώνo το οικονομικό κλίμα

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** καταγράφει τον Δεκέμβριο περαιτέρω υποχώρηση και διαμορφώνεται στις 54,1 μονάδες (από 59,7 μονάδες), στη δεύτερη δυσμενέστερη επίδοση του έτους μετά από εκείνη του Μαΐου, αλλά και ελαφρώς χαμηλότερη έναντι της αντίστοιχης περσινής (56,6 μονάδες). **Αν και ο δείκτης του Δεκεμβρίου δεν ενσωματώνει τις πωλήσεις της τελευταίας κρίσιμης εβδομάδας του μήνα, από τη διατύπωση πολύ δυσoiώνων προβλέψεων για το επόμενο διάστημα είναι φανερό ότι οι προσδοκίες πωλήσεων κατά την εορταστική περίοδο είναι μάλλον απογοητευτικές για την πλειονότητα των επιχειρήσεων.** Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό ότι από τους επιμέρους κλάδους που εξετάζονται, σε όλους καταγράφεται πτώση στις επιχειρηματικές προσδοκίες τον Δεκέμβριο, με εντονότερη μάλιστα την πτώση στα Πολυκαταστήματα.

Αναλυτικότερα, ο ήδη αρνητικός δείκτης των *εκτιμήσεων των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις* περιορίζεται εκ νέου και διαμορφώνεται στη χειρότερη φετινή επίδοση, στις -63 μονάδες (από -58). Αλλά και οι *προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές των πωλήσεων*, είναι δυσοίωνες (ο σχετικός δείκτης χάνει 16 μονάδες και διαμορφώνεται στις -54 μονάδες) γεγονός που αντανακλά και τις χαμηλές προσδοκίες που είχαν οι επιχειρήσεις από τις πωλήσεις της εορταστικής περιόδου. Στις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* το τελευταίο τρίμηνο, το σχετικό ισοζύγιο παραμένει θετικό υποδηλώνοντας διογκωμένα μεν αλλά σε μικρό βαθμό αποθέματα, στις +4 μονάδες, ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές *προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές* παραμένουν στα ίδια, εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα, στις -56 μονάδες. Η κρίση την οποία διέρχεται ο τομέας αντανακλάται έντονα και στις *προβλέψεις για την απασχόληση*, όπου το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο σχεδόν διπλασιάζεται στις -36 μονάδες, με δύο στις πέντε επιχειρήσεις να προβλέπουν μείωση (από 25%) και μόλις το 2% (από 9%) άνοδο των θέσεων εργασίας. Τέλος, ως προς τις τιμές, ο σχετικός δείκτης παραμένει ελλειμματικός, στις -20 μονάδες (από -23).

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** τον Δεκέμβριο χάνουν έδαφος και ο σχετικός δείκτης περιορίζεται περαιτέρω κατά 3 μονάδες και διαμορφώνεται στις 83,8 μονάδες, σε επίδοση κατώτερη από την αντίστοιχη περσινή (71,9 μονάδες). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις βαίνουν ελαφρώς δυσμενέστερες, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -13 μονάδες, ενώ πτωτικά κινούνται και οι προσδοκίες για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις του κλάδου (στις -10 από -4 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Τα αποθέματα παραμένουν σε αρκετά χαμηλά για την εποχή επίπεδα (στις -26 από -24 μονάδες ο σχετικός δείκτης), με το δείκτη των προβλέψεων παραγγελιών προς τους προμηθευτές να καταγράφει έντονες διακυμάνσεις από την αρχή του έτους και τον Δεκέμβριο να διορθώνει τη μεγάλη πτώση του προηγούμενου μήνα (στις -8 μονάδες από -56). Ως προς την απασχόληση του κλάδου, το σχετικό ισοζύγιο επανέρχεται στα αρνητικά επίπεδα του Μαΐου (-4 μονάδες από +1 μονάδα), ενώ τέλος σε σχέση με τις τιμές, τέσσερις στις πέντε επιχειρήσεις αναμένουν σταθερότητα το επόμενο τρίμηνο.

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση** υποχωρεί για τρίτο κατά σειρά μήνα και διαμορφώνεται στις 39,2 μονάδες (από 42,1 μονάδες), σε τρίτο διαδοχικό ιστορικά χαμηλό επίπεδο. Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις είναι απογοητευτικές, με το 86% των επιχειρήσεων να κρίνει ότι έχουν μειωθεί και μόλις το 5% (από 11%) να δηλώνει άνοδό τους, ενώ και οι έντονα αρνητικές προβλέψεις για τις πωλήσεις το επόμενο διάστημα βαίνουν ακόμη πιο δυσοίωνες (στις -82 από -67 μονάδες το ισοζύγιο). Στα αποθέματα, οι σχετικές εκτιμήσεις υποδηλώνουν υψηλά για την εποχή επίπεδα, με τις πωλήσεις να είναι αρκετά χαμηλές ώστε να αφήνουν διογκωμένα τα υπάρχοντα αποθέματα (+18 από +32 μονάδες ο δείκτης). Ανάλογη με τις προβλεπόμενες πωλήσεις είναι και η πορεία για τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο, με εννιά στις δέκα επιχειρήσεις (από 81%) να προβλέπουν μείωση, ενώ δυσμενέστερες είναι και οι προβλέψεις για την απασχόληση, με το συντριπτικό 77% να αναμένει νέα πτώση στον αριθμό των θέσεων

εργασίας. Τέλος, οι πτωτικές προβλέψεις για τις τιμές παραμένουν έντονες λόγω των σχετικών προβλέψεων στη ζήτηση, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -64 μονάδες (από -71).

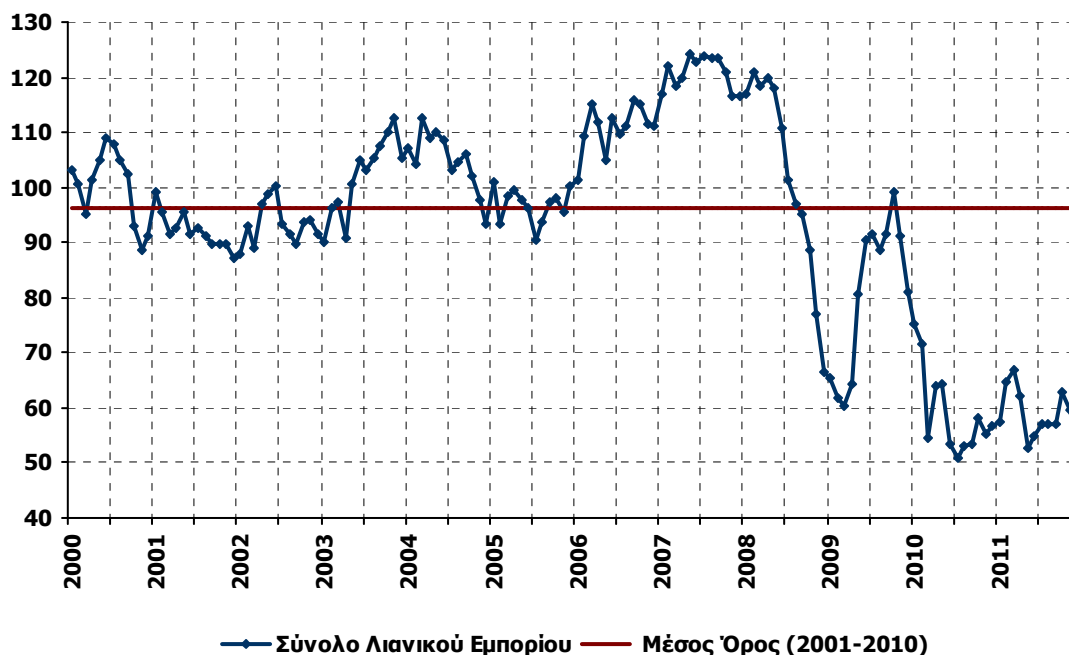
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		Μέσος όρος									
		Min	Max	2001-2010	2007	2008	2009	2009	2010		
		Ιούλ-10	Μαι-07	96,3	120,8	102,5	80,7	80,5	59,2		
2010											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
75,3	71,6	54,5	64,0	64,3	53,3	50,8	53,2	53,4	58,2	55,3	56,6
2011											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
57,5	64,8	66,7	62,0	52,9	55,0	56,9	57,2	57,1	62,8	59,7	54,1

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: ΙΟΒΕ

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο
(1996-2006=100)

Πηγή: ΙΟΒΕ

Πτώση καταγράφουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού**, μετά την άνοδο του περασμένου διμήνου, καθώς ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις 47,1 μονάδες (από 54,2 μονάδες), οριακά ανώτερα από τα αντίστοιχα περσινά επίπεδα. Η υποχώρηση του δείκτη εκπορεύεται από την επιδείνωση όλων των στοιχείων που τον συναπαρτίζουν, αλλά κυρίως από την έντονη μείωση στις προβλέψεις των πωλήσεων, όπου το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο χάνει σχεδόν 20 μονάδες και διαμορφώνεται στις -63 μονάδες. Τα αποθέματα του κλάδου ενισχύονται ελαφρά (στις +2 από -2 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ στις τρέχουσες πωλήσεις, τέσσερις στις πέντε επιχειρήσεις αναφέρουν μείωση το τελευταίο τρίμηνο. Οι αρνητικές προοπτικές των παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο διευρύνονται περαιτέρω (στις -59 από -45 μονάδες ο δείκτης), ενώ σημαντική υποχώρηση

καταγράφουν και οι προβλέψεις για την απασχόληση (στις -38 από -22 μονάδες το ισοζύγιο). Τέλος, στις τιμές, οι αποπληθωριστικές τάσεις των τιμών κυριαρχούν σταθερά, σύμφωνα με το ¼ των επιχειρήσεων, έναντι των προβλέψεων άνοδου, τις οποίες υιοθετεί μόλις το 1% των ερωτηθέντων.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά** υποχωρούν ελαφρά και τον Δεκέμβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 57,7 μονάδες (από 59,8 μονάδες), σε επίδοση ανώτερη πάντως από την ιδιαίτερα χαμηλή αντίστοιχη περσινή (43,7 μονάδες). Από τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, είναι οι προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις του κλάδου που οδηγούν τον δείκτη προς τα κάτω, με το σχετικό ισοζύγιο να χάνει 13 μονάδες και να διαμορφώνεται στις -46. Από την άλλη πλευρά, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις (-61 από -66 μονάδες ο σχετικός δείκτης), όσο και οι αντίστοιχες για τα αποθέματα (+14 από +16 μονάδες ο δείκτης) αντισταθμίζουν εν μέρει την υποχώρηση του συνολικού δείκτη. Οι προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές σημειώνουν πτώση 10 μονάδων και διαμορφώνονται στη δυσμενέστερη φετινή τιμή τους (στις -59 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ και οι προβλέψεις για την απασχόληση παραμένουν εξαιρετικά δυσοίωνες. Τέλος, ως προς τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο παραμένει πτωτικό, στις -17 μονάδες.

Το εντονότερο πλήγμα της κρίσης του τομέα υφίστανται τα **Πολυκαταστήματα**, με το Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών να καταγράφει νέο ιστορικά χαμηλό ρεκόρ και να διαμορφώνεται στις 30,6 μονάδες (από 47,7 μονάδες). Η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων, σε ποσοστό 94%, αναφέρει μειωμένες πωλήσεις το τελευταίο τρίμηνο, ενώ ταυτόχρονα ομόφωνα οι επιχειρήσεις (σε ποσοστό 98%) εκφράζουν δυσοίωνες προβλέψεις τόσο για τις πωλήσεις, όσο και για τις αναμενόμενες παραγγελίες προς προμηθευτές της επόμενης περιόδου. Σημειώνεται δε ότι σε αυτή την πρόβλεψη ενσωματώνεται και η πρόβλεψη για την εορταστική περίοδο, κατά την οποία παραδοσιακά η ζήτηση αναθερμαίνεται. Τα αποθέματα είναι κανονικά για την εποχή, σύμφωνα με εννιά στις δέκα επιχειρήσεις, ενώ σε σχέση με την απασχόληση, το 15% των επιχειρήσεων αναμένει μείωση στις θέσεις εργασίας και καμία επιχείρηση δεν προβλέπει άνοδο. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων του κλάδου που αναμένει άνοδο των τιμών το επόμενο τρίμηνο είναι ελαφρώς υψηλότερο του αντίστοιχου που διατηρεί πληθωριστικές προσδοκίες, ενώ η συντριπτική πλειονότητα αναμένει σταθερότητα.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα οι προσδοκίες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** υποχωρεί και πάλι τον Δεκέμβριο, για τρίτο κατά σειρά μήνα, και διαμορφώνεται σε νέο ιστορικά χαμηλό επίπεδο, στις 55,2 μονάδες (από 56,5 μονάδες). **Η εικόνα αυτή διαμορφώνεται κυρίως από την απογοητευτική πορεία της τρέχουσας ζήτησης, παρόλο που οι προσδοκίες για την αναμενόμενη πορεία της στο επόμενο τρίμηνο είναι λιγότερο απαισιόδοξη.** Στους βασικούς δείκτες δραστηριότητας, οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* περιορίζονται περαιτέρω και αυτόν το μήνα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -37 μονάδες (από -29), ενώ στις *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση* το σχετικό ισοζύγιο υποχωρεί στη δυσμενέστερη φετινή του επίδοση, στις -35 μονάδες (από -21), με το 42% των

επιχειρήσεων να αναφέρει μειωμένη ζήτηση το τελευταίο τρίμηνο. Λιγότερο απαισιόδοξες από την άλλη πλευρά είναι οι προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου, με το σχετικό αρνητικό δείκτη να «κερδίζει» 17 μονάδες και να διαμορφώνεται στις -21 μονάδες.

Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο δείκτης των προβλέψεων για την απασχόληση του τομέα ενισχύεται κατά 8 μονάδες (στις -21), με το 37% των επιχειρήσεων όμως να αναμένει περαιτέρω πτώση της απασχόλησης το επόμενο διάστημα, ενώ σχετικά με τις τιμές, οι προβλέψεις αποκλιμάκωσης παραμένουν στα ίδια επίπεδα (-24 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Τέλος, μόνο το 18% των επιχειρήσεων αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, ενώ από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 42% επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 18% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το ¼ αναφέρει παράγοντες που συνδέονται με τη γενική οικονομική κατάσταση και την κρίση, την ανεπάρκεια του κράτους και τη γραφειοκρατία, το μειωμένο τραπεζικό δανεισμό, την καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, την υψηλή φορολογία, τη διεθνή δύσκολη συγκυρία, την αρνητική εικόνα της χώρας σε διεθνές επίπεδο, τις καθυστερημένες πληρωμές, το υποβαθμισμένο κέντρο της πρωτεύουσας, την έλλειψη τραπεζικής χρηματοδότησης, την στασιμότητα του ΕΣΠΑ, κ.α.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών επισημαίνονται τα εξής:

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια** υποχωρούν στη δεύτερη χαμηλότερη επίδοση του έτους, με το σχετικό δείκτη διαμορφώνεται στις 56,7 μονάδες (από 68,5 μονάδες), σε επίδοση αντίστοιχη της περσινής. Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας του κλάδου, σημειώνεται κατακόρυφη πτώση στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, με το σχετικό αρνητικό δείκτη να κατακυλά στις -35 μονάδες. Ανάλογη είναι η εξέλιξη και στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση των επιχειρήσεων, ο δείκτης των οποίων διαμορφώνεται στις -45 μονάδες (από -29), ενώ ως προς τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο παραμένει αμετάβλητο στις -32 μονάδες. Στα ίδια επίπεδα διατηρούνται και οι προβλέψεις για την απασχόληση (στις -31 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ ως προς τις τιμές, το 1/3 των επιχειρήσεων προβλέπει μείωσή τους προσεχώς. Τέλος, μόνο το 6% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, ενώ το συντριπτικό 72% κρίνει ως βασικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης και από ένα 11% αμφότερα την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και τους λοιπούς υφεσιακούς παράγοντες.

Στα **Τουριστικά Πρακτορεία** τον Δεκέμβριο, παρά την εορταστική περίοδο, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών χάνει τις μονάδες που κέρδισε τον προηγούμενο μήνα και διαμορφώνεται στις 63,5 μονάδες (από 75,8 μονάδες), σε τιμή σημαντικά ανώτερη όμως της αντίστοιχης περσινής (43 μονάδες). Στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, το 38% των ερωτηθέντων αναφέρει και πάλι ανεπαρκή λειτουργία, ενώ μόλις το 6% (από 13%) δηλώνει ικανοποιημένο. Έντονη πτώση καταγράφεται και στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, αλλά και στις προβλέψεις για την εξέλιξη της βραχυπρόθεσμη, με τους σχετικούς δείκτες να κινούνται αντίστοιχα στις -44 και -31 μονάδες. Το αρνητικό κλίμα

επηρεάζει δυσμενώς και τις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου, με το ¼ των επιχειρήσεων να αναμένει περιορισμένες θέσεις εργασίας την επόμενη περίοδο και καμία επιχείρηση να μην προβλέπει άνοδο, ενώ ως προς τις τιμές, κυριαρχούν σταθερά οι αποπληθωριστικές προσδοκίες. Τέλος, το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν απρόσκοπτη δραστηριότητα περιορίζεται στο 6%, με τις μισές επιχειρήσεις να δηλώνουν την ανεπάρκεια ζήτησης ως σημαντικότερο πρόσκομμα, το 27% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 14% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες.

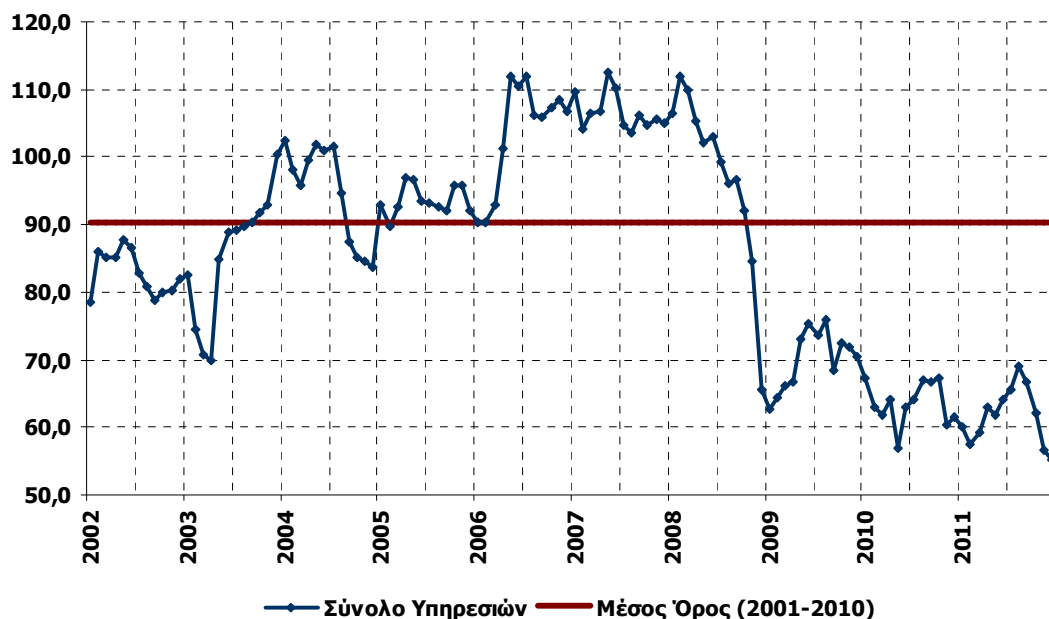
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

					Μέσοι όροι						
Υπηρεσίες (1998-2006=100)		Min	Max	2001-2010		2006	2007	2008	2009	2010	
		55,2	122,5	90,4		103,7	106,6	97,8	70,1	63,6	
		<i>Δεκ- 11</i>	<i>3^ο τριμ 01</i>								
2010											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
67,2	63,1	61,7	64,1	56,8	63,1	64,1	67,0	66,7	67,4	60,3	61,5
2011											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
60,1	57,5	59,2	62,9	61,9	64,0	65,4	69,1	66,8	62,1	56,5	55,2

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (1998-2006=100)

Πηγή: IOBE

Μετά το ιστορικά χαμηλό ρεκόρ του προηγούμενου μήνα, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** ανακάμπτει σημαντικά και διαμορφώνεται στη δεύτερη καλύτερη επίδοση του έτους, στις 63,8 μονάδες, ανώτερα έναντι και της αντίστοιχης περσινής τιμής του (50,7 μονάδες). Όλα τα στοιχεία δραστηριότητας των

επιχειρήσεων βελτιώνονται: οι απώλειες από τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και οι αντίστοιχες για την τρέχουσα ζήτηση περιορίζονται, με τους σχετικούς δείκτες να κερδίζουν αντίστοιχα 14 και 18 μονάδες (στις -35 και -21 μονάδες αντίστοιχα). Η μεγαλύτερη άνοδος όμως προέρχεται από τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση, με το σχετικό δείκτη να γίνεται θετικός στις +5 μονάδες. Το γεγονός αυτό τροφοδοτεί με μεγαλύτερη αισιοδοξία τις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου (στις +11 ο δείκτης), ενώ στο πεδίο των τιμών, οι προβλέψεις αποκλιμάκωσης υπερακοντίζουν σταθερά τις προβλέψεις ανόδου. Τέλος, στο 12-13% παραμένει το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με το 32% να αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 24% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 29% τους παράγοντες που συνδέονται με τη δυσμενή οικονομική συγκυρία ως τα σημαντικότερα λειτουργικά κωλύματα των επιχειρήσεων του κλάδου.

Πτωτικά κινούνται για τρίτο κατά σειρά μήνα οι επιχειρηματικές προσδοκίες τον Δεκέμβριο στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες), με το σχετικό δείκτη να καταγράφει νέα διαδοχικό χαμηλό ρεκόρ, φθάνοντας στις 32,5 μονάδες (από 38 μονάδες). Η πτώση του δείκτη εκπορεύεται από τις εκ νέου μειωμένες εκτιμήσεις και προβλέψεις των επιχειρήσεων για τη ζήτηση του κλάδου, με τους σχετικούς δείκτες να διαμορφώνονται αμφότεροι στις -62 μονάδες (από -52 και -49 μονάδες αντίστοιχα). Στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, το σχετικό ισοζύγιο παραμένει αμετάβλητο στα εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα των -48 μονάδων, ενώ ως προς την απασχόληση του κλάδου, οι σχετικές προβλέψεις υποδηλώνουν σταθερότητα. Ως προς τις τιμές, εννιά στις δέκα επιχειρήσεις δεν αναμένουν νέα μείωση ή άνοδο, ενώ τέλος, τρεις στις δέκα επιχειρήσεις δηλώνουν εκ νέου ακώλυτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 44% να αναφέρει την ανεπαρκή ζήτηση ως το βασικότερο εμπόδιο, το 11% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 14% την ύφεση και τους λοιπούς παράγοντες.

Έντονα πτωτική είναι η εξέλιξη των επιχειρηματικών προσδοκιών των υπηρεσιών **Πληροφορικής και Ανάπτυξης Λογισμικού**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται 16 μονάδες χαμηλότερα, στις 45,7 μονάδες, επίπεδο πολύ κατώτερο σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή επίδοση (69,2 μονάδες). Από τους επιμέρους δείκτες, όλοι κινούνται πτωτικά: οι αρνητικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους χάνουν τις μονάδες που κέρδισαν τον προηγούμενο μήνα, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -43 μονάδες (από -26), ενώ στα επίπεδα Οκτωβρίου επανέρχεται και ο δείκτης της εκτιμώμενης τρέχουσας ζήτησης (στις -36 μονάδες). Εντόνως καθοδικά κινούνται και οι προβλέψεις της ζήτησης του επόμενου τριμήνου (στις -34 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ και στις προσδοκίες για τις θέσεις εργασίας, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο διπλασιάζεται τον Δεκέμβριο, στις -30 μονάδες. Τέλος, το 14% (από 12%) των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με δύο στις πέντε επιχειρήσεις να αναφέρουν την ανεπάρκεια ζήτησης ως το σημαντικότερο επιχειρηματικό εμπόδιο, το 26% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 17% τους λοιπούς παράγοντες της τρέχουσας συγκυρίας.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: Δεκέμβριος 2011

Μικρή ανάκαμψη από τα πολύ χαμηλά επίπεδα καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης ενισχύεται και τον Δεκέμβριο, κατά 0,4 μονάδες και διαμορφώνεται στις -81,9 μονάδες, παραμένοντας ωστόσο πολύ κοντά στο ιστορικό χαμηλό επίπεδό του. **Η καταναλωτική εμπιστοσύνη έχει δεχθεί το ισχυρότερο πλήγμα από την κρίση και την υφεσιακή πορεία της οικονομίας και, ενώ επηρεάζεται από τις συνθήκες τις αγορές, ταυτόχρονα επηρεάζει την ενεργό ζήτηση, η οποία με τη σειρά της αποτελεί βασική κινητήρια δύναμη της οικονομίας. Παρά τη διαφαινόμενη σταθεροποίηση της πολιτικής κατάστασης το τελευταίο δίμηνο, όσο η ανεργία αυξάνεται και οι μισθοί συμπιέζονται, η καταναλωτική εμπιστοσύνη και κατ'επέκταση η ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες δεν αναμένεται να ανακάμψουν σημαντικά και η επίτευξη της εξόδου από την ύφεση θα παραμένει ιδιαίτερα δύσκολη.** Όλες οι ενδείξεις από τα επιμέρους στοιχεία της καταναλωτικής εμπιστοσύνης συναινούν στο ότι οι Έλληνες καταναλωτές θα παραμείνουν για καιρό ακόμη και με μεγάλη διαφορά οι πλέον απαισιόδοξοι έναντι των υπολοίπων ευρωπαίων. Στην αμέσως λιγότερο απαισιόδοξη θέση βρίσκονται οι Πορτογάλοι, ενώ έπονται οι Ούγγροι, οι Κύπριοι, οι Βούλγαροι και οι Ρουμάνοι. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη κινείται καθοδικά σε δώδεκα ευρωπαϊκές χώρες, ενώ θετικοί δείκτες καταγράφονται και τον Δεκέμβριο μόνο στην Φινλανδία και την Σουηδία. Αναλυτικότερα για την Ελλάδα:

■ **Οριακή κάμψη στις ήδη χαμηλές προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες, μετά από τη μικρή άνοδο του περασμένου μήνα, τον Δεκέμβριο καταγράφουν οριακή κάμψη, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -76,9 μονάδες. Το 83% των καταναλωτών κρίνει ότι το επόμενο διάστημα η οικονομική του κατάσταση θα επιδεινωθεί ελαφρά ή αισθητά, ενώ κανένα νοικοκυριό (από 1%) δεν αναμένει ήπια ή αισθητή βελτίωση. Οι σχετικοί δείκτες της ΕΕ και της Ευρωζώνης διαμορφώνονται αμφότεροι στις -10,5 μονάδες.

■ **Επιδεινώνονται οριακά οι εξαιρετικά χαμηλές προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Οι αρνητικές προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο, ύστερα από τη διόρθωση του Νοεμβρίου, τον Δεκέμβριο διευρύνονται οριακά και ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις -84,6 μονάδες. Το ποσοστό των καταναλωτών που προβλέπουν ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση επεκτείνεται στο 87% (από 84%), ενώ ουδείς αναμένει κάποια βελτίωση (από 3%). Οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις -29,5 και -27,6 μονάδες αντίστοιχα.

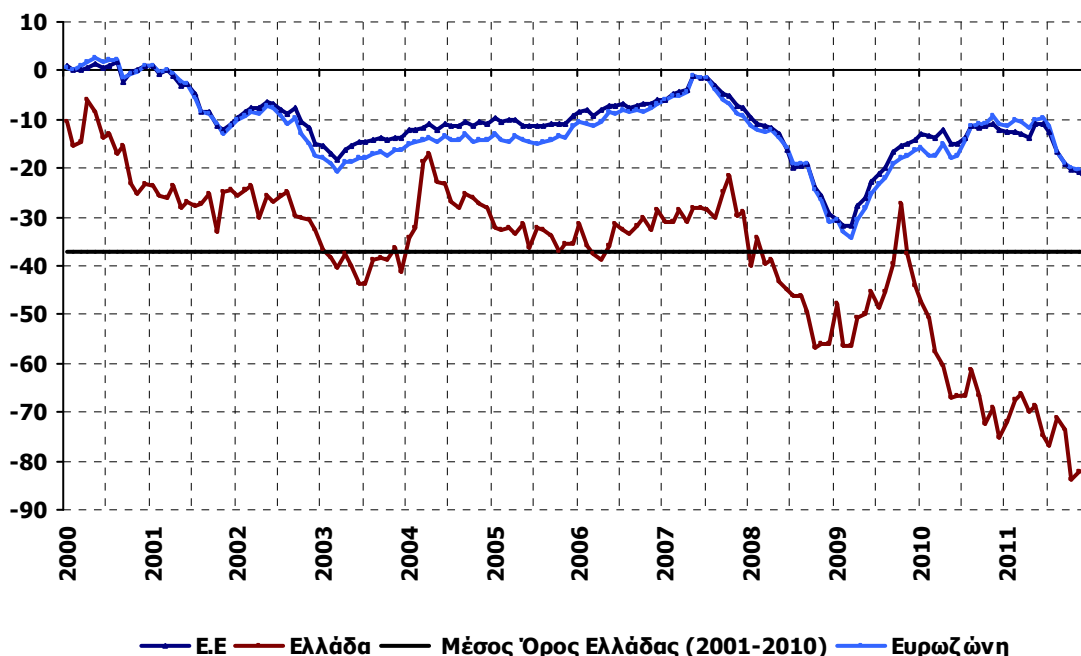
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			Μέσοι όροι									
	Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010				
ΕΕ-27	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-12	-7,5	-4	-17	-23	-13				
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13	-9,0	-4,9	-18,1	-24,7	-14				
Ελλάδα	-83,8 Οκτ-11	-16,9 Απρ-04	-37	-33,3	-28,5	-46,0	-45,7	-64				
2010												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	-13,0	-13,4	-13,8	-12,2	-14,9	-14,9	-13,8	-11,2	-11,6	-11,5	-11,0	-12,1
Ευρωζώνη	-15,8	-17,4	-17,3	-15,0	-17,7	-17,3	-14,0	-11,4	-11,0	-10,9	-9,4	-11,0
Ελλάδα	-47,2	-50,5	-57,5	-60,6	-66,9	-66,8	-66,5	-61,3	-66,8	-72,4	-69,0	-75,4
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	-12,6	-12,4	-12,8	-13,9	-10,7	-10,9	-12,4	-16,8	-19,1	-20,2	-20,7	-21,9
Ευρωζώνη	-11,2	-10,0	-10,6	-11,6	-9,9	-9,7	-11,2	-16,5	-19,1	-19,9	-20,4	-21,1
Ελλάδα	-72,1	-67,3	-66,2	-70,0	-68,5	-75,0	-76,8	-71,2	-73,6	-83,8	-82,3	-81,9

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις τους για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού εκείνων που προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

■ Ανάκαμψη μετά το ιστορικό χαμηλό στην πρόθεση για αποταμίευση

Τον Δεκέμβριο σημειώνεται μικρή ανάκαμψη στην πρόθεση για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες, με το σχετικό δείκτη να απομακρύνεται κατά 2,5 περίπου μονάδες από το ιστορικό χαμηλό του προηγούμενου μήνα, στις -73,3 μονάδες. Το 9% των καταναλωτών θεωρεί αρκετά πιθανή (από 6%) την αποταμίευση το επόμενο 12μηνο, ενώ το 77% (από 81%) δεν τη θεωρεί καθόλου πιθανή. Οι αντίστοιχοι αρνητικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διευρύνονται στις -9,9 και -11,6 μονάδες.

■ Σε νέο ιστορικό υψηλό οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας

Ο δείκτης πρόβλεψης των καταναλωτών για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες ανέρχεται σε νέα ιστορικά δυσμενή επίδοση τον Δεκέμβριο, κινούμενος οριακά υψηλότερα σε σχέση με τον Νοέμβριο, στις 92,9 μονάδες. Η συντριπτική πλειονότητα των νοικοκυριών, σε ποσοστό 91%, αναμένει αισθητή άνοδο της ανεργίας εντός 12μήνου και το 5% ήπια άνοδο. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αυξάνονται επίσης οριακά, στις +37,6 και +34,6 μονάδες αντίστοιχα.

■ Αμβλύνονται οι πολύ αρνητικές προβλέψεις για μείζονες αγορές

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών, κλπ.), μετά από δύο διαδοχικές μειώσεις, τον Δεκέμβριο κερδίζει 4 περίπου μονάδες και διαμορφώνεται στις -68,3 μονάδες. Το 80% (από 85%) των Ελλήνων καταναλωτών προβλέπει ότι θα προβεί σε λίγο μικρότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ μόλις το 5% αναφέρει το αντίθετο. Οι σχετικοί ευρωπαϊκοί δείκτες παραμένουν στις -23,8 και -23,2 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη.

■ Ήπια αποκλιμάκωση των πληθωριστικών προσδοκιών

Μικρή αποκλιμάκωση στις πληθωριστικές προβλέψεις των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες καταγράφεται για τρίτο κατά σειρά μήνα τον Δεκέμβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 22,8 μονάδες (από 24,4). Το 27% (από 26%) των καταναλωτών προβλέπει μείωση ή σταθερότητα τιμών και το 54% (από 56%) αύξηση με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό. Οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί μέσοι όροι αυξάνονται στις +28,6 και στις +29,4 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη.

■ Περαιτέρω άνοδος του ποσοστού των νοικοκυριών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα»

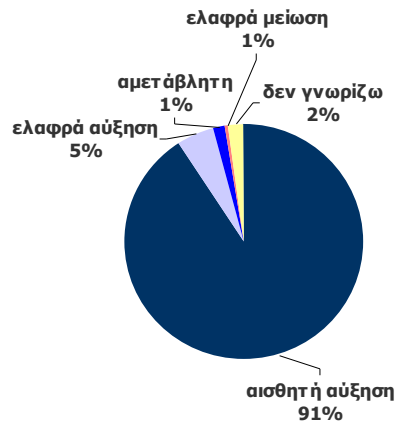
Αναφορικά με την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τον Δεκέμβριο, το ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που κρίνει ότι έχει αυξήσει λίγο ή πολύ την αποταμίευσή του διευρύνεται οριακά, στο 13%, ενώ το ποσοστό που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» διευρύνεται περαιτέρω, για δεύτερο κατά σειρά μήνα, στο 58% (από 55% τον Νοέμβριο και 51% τον Οκτώβριο). Το ποσοστό των νοικοκυριών που δηλώνει ότι αντλεί από τις αποταμιεύσεις του περιορίζεται στο 12% (από 16%), ενώ όσοι δηλώνουν ότι έχουν χρεωθεί, παραμένουν στο 16% του συνόλου.

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

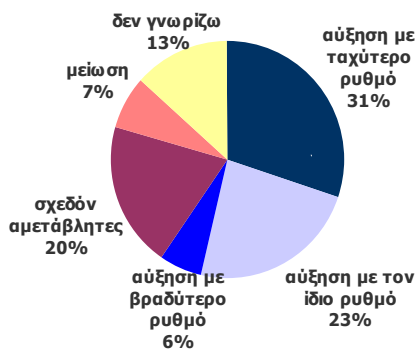
ΠΡΟΘΕΣΗ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Πηγή: IOBE